

Zobu mākslīgo apvalka kroņu kvalitātes ietekme uz periodonta audu veselību

Elīna Blūma¹, Aldis Vidžis², Imants Kalniņš³, Viktorija Artjomenko¹

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

¹ Doktorantūra, studiju programma "Medicīna",

² Zobu protezēšanas katedra,

³ Fizikas katedra

Ievads. Nodrošinot maksimālu estētiku ar fiksētajām zobu protēzēm, jāievēro zoba slīpēšanas un mākslīgā apvalka kroņa izgatavošanas prasības. Nekvalitatīvi izgatavota protēze veicina bakteriālā aplikuma uzkrāšanos, apgrūtina higiēnas iespējas mutes dobumā un rada periodonta audu iekaisumu.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Mākslīgā kroņa kvalitātes saistības noteikšanai ar periodonta audu veselību, pētījumā iekļauti 50 pacienti. Katram apsekoti: zobs ar mākslīgo apvalka kroni un kontrolei attiecīgais pretējās zobu rindas zobs. Atzīmētas tehniskās komplikācijas pēc USPHS kritērijiem un smaganu iekaisuma rādītāji: smaganu asiņošanas, aplikuma indeksi un smaganu kabatu dziļums. Pētījuma un kontroles mērījumu salīdzināšanai lietoti neparametriskās statistikas testi. Sakarības starp mainīgajiem lielumiem novērtētas ar regresijas un korelācijas analīzi. Datu apstrādei lietotas datorprogrammas *MS Excel* un *SPSS 22*.

Rezultāti. Izvērtējot tehniskās komplikācijas pēc zobu protezēšanas, atzīmējama mākslīgā apvalka kroņa malas adaptācijas (42%), toņa, krāsas, caurspīdīguma (22%) un proksimālo kontaktu (36%) neatbilstība, kuru atzina kā klīniski pieņemamu, bet ar nelieliem defektiem. Smaganu iekaisuma rādītāji neuzrādīja statistiski ticamu atšķirību starp pētījuma un kontroles mērījumiem ($p > 0,05$). Nenovēro statistiski ticamu atšķirību starp iekaisuma rādītājiem un mākslīgā apvalka kroņa malas adaptāciju un krāsu toni ($p > 0,05$). Atzīmējamās proksimālo kontaktpunktu atjaunošanas problēmas ($p < 0,001$), kuras norāda uz periodonta audu iekaisuma rādītāju palielinājumu.

Secinājumi. Lai uzlabotu mākslīgo apvalka kroņu kvalitāti, jāpievērš uzmanība kroņa tehnikajam izpildījumam (malas precizitātei, krāsu atbilstībai un proksimālo kontaktu ciešumam). Nelieli mākslīgo apvalka kroņu defekti būtiski neietekmē smaganu iekaisuma rādītājus. Proksimālo kontaktpunktu nepilnīga restaurācija palielina periodonta iekaisuma rādītājus ($p < 0,001$).